

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2446

13 Νοεμβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Φ2/177558/Δ4

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Εργασιακό περιβάλλον, Ασφάλεια και Υγιεινή» όλων των Ομάδων Προσανατολισμού της Α΄ τάξης Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.4186/2013 (Α΄ 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις», όπως είχε τροποποιηθεί με την παρ. 19 του άρθρου 45 του Ν. 4264/2014 (Α΄ 118) και με την παρ. 4 του άρθρου 72 του Ν. 4310/2014 (Α΄ 258) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Ν. 4327/2015 (Α΄ 50) «Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις».

2. Την παρ. 2, εδάφιο ι του άρθρου 43 του Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 193), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την παρ. 16 του άρθρου 45 του Ν. 4264/2014 (Α΄ 118) «Ασκήση Εμπορικών Δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος και άλλες διατάξεις».

3. Το άρθρο 2 παρ. 3 περ. α υποπ. ββ του Ν. 3966/2011 (ΦΕΚ 118 Α΄) «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» και λοιπές διατάξεις».

4. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (Α΄ 98) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα».

5. Το Π.δ. 73/2015 (Α΄ 116) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

6. Την υπ΄ αριθμ. Φ2/88070/Δ4/04-06-2015 (Β΄ 1053) Υπουργική απόφαση «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων Γενικής Παιδείας της Α΄ τάξης Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και των Β΄, Γ΄ τάξεων Ημερησίων και Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. ανά Ειδικότητα Τομέα Ομάδας Προσανατολισμού».

7. Την υπ΄ αριθμ. 31/26-05-2015 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

8. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του μαθήματος «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Εργασιακό περιβάλλον, Ασφάλεια και Υγιεινή», όλων των Ομάδων Προσανατολισμού της Α΄ τάξης Ημερησίων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. ως ακολούθως:

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

1. Σκοπός της Διδασκαλίας του Μαθήματος:

Η διδασκαλία του μαθήματος «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Εργασιακό

περιβάλλον, Ασφάλεια και Υγιεινή» έχει ως σκοπούς:

α) την απόκτηση γνώσεων και την καλλιέργεια δεξιοτήτων από τους μαθητές/μαθήτριες, για την ορθή επιλογή του Τομέα και της ειδικότητας που επιθυμούν να ακολουθήσουν και στη συνέχεια του μελλοντικού επαγγέλματός τους.

β) την εξοικείωση των μαθητών/μαθητριών με τον επαγγελματικό χώρο στον οποίο δυνητικά θα ασκήσουν το επάγγελμά τους, μέσα από την πληροφόρηση για τομείς απασχόλησης, επαγγελματικές υποχρεώσεις και ειδικές γνώσεις που απαιτεί η κάθε ειδικότητα καθώς επίσης και τις επαγγελματικές προοπτικές που διαγράφονται υπό το πρίσμα μιας δια βίου ανάπτυξης της σταδιοδρομίας τους.

γ) την κατανόηση των βασικών εννοιών της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, την εμπέδωση της αξίας της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών καθώς και την καλλιέργεια μιας υπεύθυνης στάσης ζωής, που όχι μόνο θα μειώνει, κατά το δυνατό, την πιθανότητα ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, αλλά και θα συμβάλει ενεργά στην ασφάλεια του κοινωνικού συνόλου.

Γενικότερα, το μάθημα καλείται να προετοιμάσει τον/την μαθητή/τρια για την ομαλή μετάβαση του/της στην αγορά εργασίας, αλλά και την ενεργό ένταξη του/της στην επαγγελματική και κοινωνική ζωή.

2. Διδακτικοί Στόχοι του Μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι μαθητές / μαθήτριες πρέπει να είναι σε θέση:

- Να εντοπίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τα οποία παίζουν καταλυτικό ρόλο στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών τους επιλογών αλλά και του ευρύτερου σχεδίου ζωής τους
  - Να διαχειρίζονται την έγκυρη πληροφορία σε θέματα που αφορούν στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία
  - Να πάρουν αποφάσεις που αφορούν στη σταδιοδρομία τους και ειδικότερα να βοηθηθούν στην επιλογή ειδικότητας
  - Να γνωρίζουν τις προοπτικές που προδιαγράφονται για την επαγγελματική αποκατάσταση τους στη σύγχρονη αγορά εργασίας.
  - Να γνωρίζουν τα κυριότερα επαγγέλματα που ανήκουν στους τομείς της Ομάδας Προσανατολισμού
  - Να γνωρίζουν τις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις και τις ειδικές γνώσεις που απαιτούνται για κάθε ειδικότητα.
  - Να εξοικειωθούν με το Εργασιακό Περιβάλλον των τομέων της Ομάδας Προσανατολισμού (με επισκέψεις στον εργασιακό χώρο).
  - Να γνωρίζουν το νομοθετικό πλαίσιο και να διαμορφώσουν επαγγελματική ηθική και δεοντολογία.
  - Να γνωρίζουν τα μέτρα πρόληψης για προστασία του περιβάλλοντος (για την αποφυγή περιβαλλοντικών προβλημάτων).
  - Να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.
  - Να εξοικειωθούν με την αξία της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.
  - Να τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο για την αποφυγή προβλημάτων υγείας και ατυχημάτων.
- Οι διδάσκοντες οφείλουν να επιδείξουν ευελιξία στον χρονικό προγραμματισμό του μαθήματος, ώστε να το προσαρμόσουν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις εκάστοτε εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές συνθήκες και συγκυρίες. Οποσδήποτε πρέπει να φροντίσουν να καλυφθεί η θεματολογία του τρίτου μέρους.
3. Μέσα και Όργανα Εργαλεία - εκπαιδευτικό Υλικό:
Για τη διδασκαλία του μαθήματος είναι απαραίτητα:
Το βιβλίο του μαθήματος, συσκευή video προβολέα και Η/Υ με σύνδεση σε Ίντερνετ για την παρουσίαση (Power Point) εκπαιδευτικών CD και ιστοσελίδων.

4. Ώρες διδασκαλίας κάθε μέρους:

ΜΕΡΟΣ Α΄:Εισαγωγή- Ενότητες «ΣΕΠ»..... 9 εβδ. x 2 = 18 ώρες

ΜΕΡΟΣ Β΄:Ενότητες «Περιβάλλον Εργασίας».. 9 εβδ. x 2 = 18 ώρες

ΜΕΡΟΣ Γ΄:Ενότητες «Ασφάλεια και Υγεία».....9 εβδ. x 2 = 18 ώρες

5. Διδακτικοί Στόχοι- Περιεχόμενο- Δραστηριότητες Διδακτικές Ενέργειες

ΜΕΡΟΣ Α΄ : ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Γνωρίζω τον εαυτό μου		
Ώρες Διδασκαλίας: 5 ώρες		
<u>ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ</u>	<u>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ- ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ</u>
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να δίνουν τον ορισμό της έννοιας του ενδιαφέροντος - Να αναφέρουν τις δραστηριότητες με τις οποίες τους αρέσει να ασχολούνται στην καθημερινότητά τους - Να συνδέουν τις δραστηριότητες με τις οποίες τους αρέσει να ασχολούνται με πιθανά επαγγελματικά ενδιαφέροντα 	<p><u>Εισαγωγή:</u> Γενική παρουσίαση του σκοπού και του περιεχομένου του μαθήματος</p> <p>1.1 Με τι μου αρέσει να ασχολούμαι- Τα ενδιαφέροντά μας.</p> <p>1.1.1. Τι είναι ενδιαφέρον και πως καλλιεργείται</p> <p>1.1.2. Ενδιαφέροντα και επιλογή επαγγέλματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εισήγηση - Καταιγισμός ιδεών - Ατομικό Φύλλο Άσκησης - Εργασία στο σπίτι: Συμπλήρωση Ερωτηματολόγιου Επαγγελματικών Ενδιαφερόντων μέσα από την πύλη εφήβων του ΕΟΠΠΕΠ
<ul style="list-style-type: none"> - Να δίνουν τον ορισμό της έννοιας της ικανότητας - Να αναφέρουν τις ικανότητες που οι ίδιοι έχουν καλλιεργήσει τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή - Να αναφέρουν τους τρόπους καλλιέργειάς των ικανοτήτων τους 	<p>1.2 Σε τι τα καταφέρνω καλά- Οι ικανότητές μας.</p> <p>1.2.1 Η έννοια της ικανότητας- Τα είδη των ικανοτήτων</p> <p>1.2.2 Ικανότητες και τρόποι ανάπτυξής τους</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εισήγηση - Αυτοβιογραφική άσκηση σε ζευγάρια
<ul style="list-style-type: none"> - Να περιγράψουν την έννοια των αξιών - Να αναφέρουν τα είδη αξιών - Να συνδέουν τις γενικές αξίες με τις εργασιακές 	<p>1.3 Τι θεωρώ σημαντικό.</p> <p>1.3.1 Οι αξίες μας.</p> <p>1.3.2 Είδη αξιών- Οι επαγγελματικές Αξίες</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Καταιγισμός Ιδεών - Εργασία: Συμπλήρωση Ερωτηματολόγιου Εργασιακών Αξιών από την πύλη εφήβων του ΕΟΠΠΕΠ
<ul style="list-style-type: none"> - Να περιγράψουν την έννοια και να προσδιορίζουν τους παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωσή της προσωπικότητας - Να περιγράψουν πως συνδέονται τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας με πιθανούς τρόπους συμπεριφοράς - Να εντοπίζουν τα κύρια χαρακτηριστικά της δικής του προσωπικότητας 	<p>1.4 Ποιος/ποια τελικά είμαι- Η προσωπικότητά μας.</p> <p>1.4.1 Η έννοια και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας</p> <p>1.4.2 Η έκφραση της προσωπικότητας μέσα από την συμπεριφορά</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εισήγηση - Άσκηση σε ζευγάρια: χαρτογράφηση της προσωπικότητας - Παίξιμο ρόλων με βάση δεδομένα σενάρια

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Η λήψη Εκπαιδευτικών και Επαγγελματικών Αποφάσεων Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να δίνουν το ορισμό της έννοιας της απόφασης - Να αναφέρουν τις πιθανές περιπτώσεις εφαρμογής της απόφασης - Να αναφέρουν τα είδη αποφάσεων - Να συνδέουν τα είδη αποφάσεων με τη σταδιοδρομία του ατόμου - Να περιγράφουν τα κριτήρια αξιολόγησης των ορθών αποφάσεων 	<p>2.1 Η έννοια των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων:</p> <p>2.1.1 Η έννοια των αποφάσεων και τα είδη τους</p> <p>2.1.2 Η σημαντικότητα των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων στη σταδιοδρομία του ατόμου</p> <p>2.1.3 Κριτήρια αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Άσκηση σε υποομάδες. - Μελέτες περίπτωσης - Παρουσίαση με τη χρήση Διαφανειών - Συμπλήρωση φύλλου flipchart σε υποομάδες σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις - Να ιεραρχούν τους προαναφερόμενους παράγοντες ανάλογα με το προσωπικό του/ης σύστημα ιεράρχησης 	<p>2.2. Παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων</p> <p>2.2.1 Τα ατομικά χαρακτηριστικά</p> <p>2.2.2 Το στενό κοινωνικό περιβάλλον</p> <p>2.2.3 Το ευρύτερο περιβάλλον (κοινωνικό, οικονομικό, γεωγραφικό, πολιτισμικό, εργασιακό)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Καταιγισμός ιδεών με τη χρήση πίνακα - Χιονοστιβάδα σε υποομάδες - Ατομικό φύλλο άσκησης. - Συμπλήρωση πίνακα με παράγοντες που επηρεάζουν τις αποφάσεις του/ης συγκεκριμένου/ης μαθητή/τριας
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναγνωρίζουν τους διαφορετικούς τρόπους λήψης απόφασης και να τους συνδέουν με: <p>α. με τη διαφορετική προσωπικότητα του ατόμου</p> <p>β. το είδος της απόφασης και</p> <p>γ. το βαθμό σημαντικότητας της απόφασης</p>	<p>2.3 Τρόποι λήψης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εργασία στο σπίτι: Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου Επαγγελματικών Αποφάσεων μέσα από την πύλη εφήβων του ΕΟΠΠΕΠ
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για τη λήψη μιας απόφασης - Να συνδέουν κάθε βήμα λήψης απόφασης με σειρά δραστηριοτήτων/ενεργειών 	<p>2.4 Στάδια λήψης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση διαφανειών με τα στάδια - Ατομικό Φύλλο άσκησης προσομοίωσης με αναφορά τη λήψη επαγγελματικής απόφασης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Κομβικές Δεξιότητες για μια δια βίου Προσωπική και Επαγγελματική Ανάπτυξη Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τα είδη επικοινωνίας - Να περιγράφουν τους βασικούς κανόνες επικοινωνίας - Να χρησιμοποιούν στη χρήση των βασικών κανόνων επικοινωνίας - Να συνδέουν την επικοινωνιακή επικοινωνία με τη συνεργασία στον εργασιακό χώρο 	<p>3.1 Επικοινωνώ εποικοδομητικά και συνεργάζομαι:</p> <p>3.1.1 Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία</p> <p>3.1.2 Ακούω με προσοχή</p> <p>3.1.3 Θέτω διευκρινιστικές ερωτήσεις</p> <p>3.1.4 Ορίζω στόχους-αναλαμβάνω έργο και συντελώ στο έργο της ομάδας</p>	<p>-Χιονοστοιβάδα με τη χρήση πίνακα για τη διάκριση των εννοιών</p> <p>-Παιχνίδι ρόλων στην ολομέλεια βάσει δοσμένου σεναρίου</p> <p>-Συμπλήρωση σύντομου ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης</p> <p>-Καταιγισμός ιδεών για την έννοια και τους τρόπους συνεργασίας</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τα δομικά χαρακτηριστικά της σύγκρουσης - Να αναγνωρίζουν τα στάδια κλιμάκωσης της σύγκρουσης - Να αναφέρουν τους τρόπους αποτελεσματικής διαχείρισής της σύγκρουσης - Να αναφέρουν τα στάδια επίλυσης προβλήματος - Να εφαρμόζουν τρόπους αποτελεσματικής διαχείρισης μιας σύγκρουσης για την επίλυση προβλήματος 	<p>3.2 Αντιμετωπίζω τις συγκρούσεις και τα προβλήματα</p> <p>3.2.1 Η έννοια της σύγκρουσης στο εργασιακό περιβάλλον</p> <p>3.2.2 Κλιμάκωση μιας σύγκρουσης</p> <p>3.2.3 Συμπεριφορές διαχείρισης συγκρούσεων</p> <p>3.2.4 Η επίλυση προβλήματος</p> <p>3.2.5 Τα στάδια επίλυσης προβλήματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Μελέτες περιπτώσεων σε υποομάδες - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Συμπλήρωση σύντομου ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τις προϋποθέσεις για την ανάληψη πρωτοβουλίας - Να συγκρίνουν την ανάληψη πρωτοβουλίας με την ανάληψη ευθύνης και να προσδιορίζουν τις όποιες διαφορές - Να αναφέρουν τα χαρακτηριστικά ενός αποτελεσματικού συντονιστή ή/και ηγέτη - Να συνδέουν τα χαρακτηριστικά ενός αποτελεσματικού συντονιστή ή/και ηγέτη με τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του 	<p>3.3 Αναλαμβάνω την ευθύνη και ηγούμαι</p> <p>3.3.1 Ανάληψη πρωτοβουλίας</p> <p>3.3.2 Ανάληψη συντονιστικού ή ηγετικού ρόλου</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εισήγηση - Άσκηση σε υποομάδες με υποθετικά σενάρια - Καταιγισμός ιδεών - Συμπλήρωση δομημένου πίνακα που αναδεικνύει ομοιότητες- διαφορές - Καταιγισμός ιδεών για την έννοια -Χιονοστοιβάδα για τα χαρακτηριστικά -Σύντομο Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης
<ul style="list-style-type: none"> - Να ορίζουν την διαφορετικότητα στον εργασιακό χώρο - Να προσδιορίζουν τα θετικά στοιχεία που απορρέουν από την διαφορετικότητα στις σύγχρονες 	<p>3.4 Αποδέχομαι τη διαφορετικότητα και μαθαίνω</p> <p>3.4.1 Η έννοια της διαφορετικότητας</p> <p>3.4.2 Διαστάσεις της</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Καταιγισμός ιδεών - Παιχνίδι επιχειρηματολογίας υπέρ και κατά της διαφορετικότητας στο εργασιακό περιβάλλον

<p>εργασιακές και κοινωνικές συνθήκες</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να περιγράφουν τις επαγγελματικές στάσεις- συμπεριφορές που δείχνουν θετικότητα, αποδοχή και διάθεση για ισότιμη ανταλλαγή και μάθηση 	<p>διαφορετικότητας στο εργασιακό περιβάλλον</p> <p>3.4.3 Διαφορετικότητα- Ισοτιμία και συνεργασία στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Σύντομο δομημένο ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Η Μετάβαση στην Αγορά Εργασίας Ώρες Διδασκαλίας: 5 ώρες</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τους τομείς που μπορεί να αφορά η μετάβαση - Να αναφέρουν τους τρόπους αποτελεσματικής διαχείρισης της μετάβασης - Να προσδιορίζουν αποτελεσματικούς τρόπους διαχείρισης της μετάβασης 	<p>4.1 Από την Εκπαίδευση στην Απασχόληση</p> <p>4.1.1 Η έννοια της μετάβασης</p> <p>4.1.2 Τρόποι αποτελεσματικής διαχείρισης της μετάβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Εισήγηση - Μελέτη περίπτωσης - Εργασία σε ζευγάρια - Συμπλήρωση ατομικού φύλλου άσκησης - Μελέτη περίπτωσης - Διαμόρφωση σεναρίου
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν και να ιεραρχούν τις στρατηγικές προσέγγισης της αγοράς εργασίας βάση κριτηρίων - Να οργανώνουν το ατομικό σχέδιο δράσης - Να συντάσσουν το βιογραφικό τους σημείωμα - Να προσαρμόζουν τη σύνταξη του βιογραφικού τους ανάλογα με το στόχο της αποστολή του - Να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ του σκοπού και του περιεχομένου της συνοδευτικής και της συστατικής επιστολής 	<p>4.2 Τεχνικές προσέγγισης της αγοράς εργασίας:</p> <p>4.2.1 Ατομικό σχέδιο δράσης</p> <p>4.2.2 Βιογραφικό σημείωμα,</p> <p>4.2.3 Συνοδευτική επιστολή συστατική επιστολή</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Συμπλήρωση δομημένης ατομικής άσκησης - Παρουσίαση πρότυπων οδηγιών - Ατομική άσκηση για σύνταξη βιογραφικού - Παρουσίαση πρότυπων επιστολών - Συμπλήρωση δομημένης άσκησης- μελέτη περίπτωσης για εντοπισμό διαφορών - Εργασία σε ζευγάρια για σύνταξη επιστολών
<ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τα δομικά χαρακτηριστικά της πληροφορίας - Να αναφέρουν τις πηγές έγκυρης πληροφόρησης - Να περιγράφουν τις τεχνικές κριτικής ανάγνωσης της πληροφορίας - Να περιγράφουν τον σκοπό της συνέντευξης επιλογής προσωπικού 	<p>4.3 Πληροφόρηση και Συνέντευξη</p> <p>4.3.1 Τεχνικές αυτοπληροφόρησης και δικτύωσης</p> <p>4.3.2 Η συνέντευξη επιλογής προσωπικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Αξιοποίηση υλικού αγγελιών και προκηρύξεων από τον ημερήσιο έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο- ομαδική άσκηση - Παιξίμο ρόλου: Η πρώτη επαφή - Εργασία σε υποομάδες με

<ul style="list-style-type: none"> - Να περιγράφουν το περιεχόμενο μιας συνέντευξης επιλογής προσωπικού - Να εφαρμόζουν τις αρχές θετικής και ρεαλιστικής αυτό-παρουσίασης 		<p>Θέμα: Οργάνωση αρχείου με φορείς πληροφόρησης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Παιχνίδι προσομοίωσης: <i>Η πρώτη μου συνέντευξη</i>
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τους παράγοντες που συντελούν στην επαγγελματική προσαρμογή - Να ιεραρχούν τους παράγοντες που συντελούν στην επαγγελματική προσαρμογή - Να αναφέρουν τους στόχους επαγγελματικής επιτυχίας - Να διακρίνουν τους στόχους ανάλογα με τις ατομικές επαγγελματικές αξίες - Να αναφέρουν τους παράγοντες που διαμορφώνουν νέες απαιτήσεις για επιμόρφωση και επαναπροσανατολισμό - Να αναφέρουν τους τρόπους /μέσα και διαδρομές επαγγελματικής ανάπτυξης 	<p>4.4 Επαγγελματική Εξέλιξη</p> <p>4.4.1 Η έννοια της επαγγελματικής προσαρμογής-ικανοποίησης- επιτυχίας</p> <p>4.4.2 Η έννοια της δια βίου επαγγελματικής ανάπτυξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Καταιγισμός Ιδεών - Χρήση διαφανειών παρουσίασης - Συμπλήρωση ατομικών ερωτηματολογίων - Πρόσκληση επαγγελματιών στην τάξη για παρουσίαση νέων/δυναμικών αντικειμένων σε παραδοσιακά επαγγέλματα - Άσκηση σε ζευγάρια με υποθετικό σενάριο - Εργασίες σε υποομάδες ως μελέτες πεδίου σε θέματα συνεχιζόμενης επιμόρφωσης εργαζομένων αλλά και τις σύγχρονες τάσεις στην αγορά εργασίας που σχετίζονται με την εξέλιξη της τεχνολογίας.

ΜΕΡΟΣ Β' : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Γενική Παρουσίαση των Τομέων και Ειδικοτήτων της Ομάδας Προσανατολισμού
 Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες

<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν τα κυριότερα επαγγέλματα που ανήκουν στους τομείς της Ομάδας Προσανατολισμού - Να γνωρίζουν την επίδραση της Τεχνολογικής και οικονομικής ανάπτυξης στους αντίστοιχους επαγγελματικούς κλάδους 	<p>1.1. Παρουσίαση των τομέων της Ομάδας Προσανατολισμού</p> <p>1.2. Παρουσίαση των Ειδικοτήτων και των κυριότερων επαγγελμάτων</p> <p>1.3. Το παρόν και το μέλλον των επαγγελμάτων της Ομάδας Προσανατολισμού</p> <p>1.4. Επίδραση της τεχνολογικής ανάπτυξης και της οικονομίας στην παραγωγή νέων και βελτιωμένων προϊόντων.</p> <p>1.5. Συγκριτικά στοιχεία για την εξέλιξη των αντίστοιχων κλάδων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Παρουσίαση του περιεχομένου με προβολή Power Point -Προβολή βίντεο ή D-ROM -Βιβλιογραφική εργασία: i. «Περιγραφή μιας σύγχρονης επιχείρησης του ελληνικού χώρου που ανήκει στα επαγγέλματα της Ομάδας Προσανατολισμού» -Συλλογή στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα και δυναμικότητα των επιχειρήσεων, από το βιομηχανικό επιμελητήριο, στατιστική υπηρεσία, κλπ. -Παρουσίαση των
--	---	--

		<p>αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου.</p> <p>ii.«Η σύγχρονη επιχείρηση σήμερα στην Ελλάδα και την Ε.Ε.»</p> <p>iii. Συλλογή και παρουσίαση στατιστικών στοιχείων από τα γραφεία της Ε.Ε. ή μέσω διαδικτύου.</p>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2° : Κλάδοι απασχόλησης – επαγγελματικές δραστηριότητες		
Ώρες Διδασκαλίας: 6 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Να περιγράψουν τους χώρους εργασίας- παραγωγής και τους βοηθητικούς χώρους – Να αναφέρουν τα γνωστικά αντικείμενα ανά ειδικότητα - Ειδικές γνώσεις – Να περιγράψουν τις κύριες Επαγγελματικές δραστηριότητες ανά ειδικότητα του τομέα 	<p>2.1. Περιγραφή τυπικών επιχειρήσεων των Τομέων της Ομάδας προσανατολισμού</p> <p>2.2. Ανάλυση της λειτουργίας των τμημάτων αντιπροσωπευτικών αντίστοιχων επιχειρήσεων</p> <p>2.3. Περιγραφή των γνωστικών αντικειμένων ανά ειδικότητα - Ειδικές γνώσεις - δεξιότητες</p> <p>2.4. Κύριες Επαγγελματικές δραστηριότητες ανά ειδικότητα του τομέα</p> <p>2.5 Προσόντα και επαγγελματική αποκατάσταση</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Παρουσίαση του περιεχομένου με προβολή Power Point – Προβολή βίντεο ή Παρουσίαση CD-ROM – Ανάγνωση σχετικών άρθρων από Τεχνολογικά ή Κλαδικά Περιοδικά. – Επίσκεψη σε αντίστοιχες βιομηχανικές μονάδες ή σε καθετοποιημένη επιχείρηση ή σε ατομική επιχείρηση – Παρουσιάσεις των μαθητών στην τάξη των όσων αποκόμισαν από τις διαλέξεις των ειδικών (Προφορικά ή με δημιουργία πόστερ ή σκίτσων).
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3° : Περιβάλλον και Χώρος Εργασίας		
Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Να αναφέρουν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκύπτουν από την εγκατάσταση και λειτουργία μιας επιχείρησης των Τομέων της Ομάδας προσανατολισμού – Να αναφέρουν τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος – Να τηρούν τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος στο χώρο εργασίας – Να αναφέρουν τα χαρακτηριστικά των οικολογικών προϊόντων 	<p>3.1. Περιβάλλον και Επιχείρηση</p> <p>3.2. Περιβαλλοντικά προβλήματα από την λειτουργία επιχειρήσεων /βιομηχανιών που ανήκουν στους Τομείς της Ομάδας προσανατολισμού</p> <p>3.3. Μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος</p> <p>3.4. Οικολογικά προϊόντα και Περιβάλλον</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Παρουσίαση του περιεχομένου με προβολή Power Point -Προβολή βίντεο ή CD-ROM (π.χ. περιβαλλοντικά προβλήματα) -Ανάγνωση σχετικών άρθρων από Τεχνολογικά ή Κλαδικά Περιοδικά. -Συζήτηση με θέμα: 1.«Περιβάλλον & Επιχ/ση» 2.«Οικολογικά προϊόντα και περιβάλλον» -Επίσκεψη σε βιομηχανική μονάδα με συστήματα προστασίας του περιβάλλοντος
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4° : Επαγγελματικές σχέσεις και Νομοθεσία		

Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να ιεραρχούν τις προσωπικές τους αξίες - Να εκτιμήσουν τη σημασία των διαπροσωπικών σχέσεων. - Να αποκτήσουν επαγγελματική ηθική και δεοντολογία . - Να αποκτήσουν εχεμύθεια σε θέματα επαγγελματικού ανταγωνισμού. - Να αποκτήσουν δεξιότητες στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων, υπεύθυνη στάση απέναντι στον πελάτη, τον εργοδότη και τους συναδέλφους. - Να συνειδητοποιήσουν τα νέα εργασιακά δεδομένα στις σύγχρονες κοινωνίες. - Να αναφέρουν τα δικαιώματα και τους περιορισμούς που προκύπτουν από τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. 	<p>4.1. Επαγγελματική Ηθική και διαπροσωπικές σχέσεις</p> <p>4.2. Κώδικας Επαγγ/τικής Συμπεριφοράς.</p> <p>4.2.1Ελεύθερος Επαγγ/τίας</p> <p>4.2.2Μισθωτός- Εργοδότης</p> <p>4.2.3 Ευθύνη προς τον πελάτη</p> <p>4.2.4 Ευθύνη προς τον εργοδότη</p> <p>4.2.5 Ευθύνη προς τους συναδέλφους</p> <p>4.3. Επαγγελματική Νομοθεσία</p> <p>4.3.1 Συμβάσεις εργασίας</p> <p>4.3.2 Εργασιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις</p> <p>4.4Διπλώματα ευρεσιτεχνίας.</p> <p>4.5 Βιομηχανικός ανταγωνισμός.</p> <p>4.6 Κοινωνικοί φορείς που σχετίζονται με τα αντίστοιχα επαγγέλματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση του περιεχομένου με προβολή Power Point - Προβολή βίντεο ή παρουσίαση CD-ROM - Ανάγνωση σχετικών άρθρων από Τεχνολογικά ή Κλαδικά περιοδικά που αφορούν σε επαγγελματική νομοθεσία. - Πρόσκληση ειδικών επαγγελματιών ή εκπροσώπων κοινωνικών φορέων - Παρουσιάσεις των μαθητών στην τάξη των όσων αποκόμισαν από τις διαλέξεις των ειδικών (Προφορικά ή με δημιουργία πόστερ ή σκίτσων).
ΜΕΡΟΣ Γ΄ : ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Εισαγωγή στα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία		
Ώρες Διδασκαλίας: 2 ώρες		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να ορίζουν τις έννοιες της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, του εργατικού ατυχήματος και της επαγγελματικής ασθένειας. - Να διαχωρίζουν τα εργατικά ατυχήματα και ασθένειες από τα λοιπά ατυχήματα (π.χ. τροχαία) και τις κοινές νόσους. - Να γνωρίζουν τον τρόπο διαμόρφωσης των πολιτικών ασφάλειας και υγείας στο Ευρωπαϊκό και στο διεθνές περιβάλλον 	<p>1.1 Εισαγωγή στην έννοια της ασφάλεια και υγείας στην εργασία (ΑΥΕ)</p> <p>1.2 Η έννοια του εργατικού ατυχήματος και της επαγγελματικής ασθένειας (ορισμός, αναγγελία, διερεύνηση οικονομικός αντίκτυπος και Στατιστικά στοιχεία)</p> <p>1.3 Εθνικοί, ευρωπαϊκοί και διεθνείς οργανισμοί ΑΥΕ και οι πολιτικές τους</p> <p>1.4 Πηγές πληροφόρησης για θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση με Power point χρησιμοποιώντας αρκετά πρακτικά παραδείγματα για διευκόλυνση της κατανόησης των εννοιών - Προβολή ταινιών και φωτογραφιών από πραγματικούς χώρους εργασίας - Προβολή ταινιών (κινουμένων σχεδίων) με τον ήρωα Naro του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ΑΥΕ (EU-OSHA) ανάλογα με την συζητούμενη ενότητα (π.χ. χημικοί κίνδυνοι) - Μελέτη περίπτωσης:

<ul style="list-style-type: none"> - Να γνωρίζουν τις πηγές πληροφόρησης για την ασφάλεια και υγεία από όλο τον κόσμο 		<p>Εκτίμηση του συνολικού κόστους ενός εργατικού ατυχήματος (επιχειρησιακό, ασφαλιστικού συστήματος, συστήματος περίθαλψης κλπ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - - Προβολή σχετικών ιστοσελίδων on line
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Η έννοια του επαγγελματικού κινδύνου Ώρες Διδασκαλίας: 6 ώρες</p>		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναφέρουν και να διαχωρίζουν τις έννοιες του εργασιακού κινδύνου και της πηγής κινδύνου - Να αναγνωρίζουν τους κινδύνους σε έναν εργασιακό χώρο και να τους κατατάσσουν σε κατηγορίες. - Να αναγνωρίζουν τις ομάδες εργαζομένων που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας της ασφάλειας και υγείας τους. - Να διακρίνουν την ιδιαίτερη βαρύτητα της προληπτικής δράσης σε σχέση με την επεμβατική - Να εφαρμόζουν στην πράξη τις γενικές αρχές πρόληψης των κινδύνων. - Να προτείνουν συγκεκριμένα μέτρα πρόληψης για κάθε κατηγορία κινδύνου και για κάθε ειδική κατηγορία εργαζομένων 	<p>2.1 Πηγές κινδύνου και κίνδυνος στην εργασία (κατηγοριοποίηση παραγόντων κινδύνων, αποτελέσματα των κινδύνων, η σημασία της πρόληψης, γενικές αρχές της πρόληψης, αντιμετώπιση των κινδύνων):</p> <p>2.1.1 Χημικοί παράγοντες (χημικές ουσίες και μείγματα, αμιάντος, σκόνη, αναθυμιάσεις, καπνοί, αέρια, υγρά και ατμοί, μέταλλα, όρια επαγγελματικής έκθεσης)</p> <p>2.1.2 Φυσικοί παράγοντες (φωτισμός, αερισμός, μικροκλίμα, θόρυβος, δονήσεις/κραδασμοί, ιοντίζουσα και μη ιοντίζουσα ακτινοβολία, όρια επαγγελματικής έκθεσης)</p> <p>2.1.3 Βιολογικοί παράγοντες (μικροοργανισμοί, κυτταροκαλλιέργειες κλπ, όρια επαγγελματικής έκθεσης)</p> <p>2.1.4 Εργονομία (θέση κατά την εργασία, εργασία σε οθόνες Η/Υ, διευθετήσεις χώρων εργασίας, ανύψωση, μεταφορά, διακίνηση και στοίβαξη φορτίων)</p> <p>2.1.5 Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες (άγχος, εκφοβισμός, σύνδρομο burnout, παρενόχληση, βία, ευεξία στην εργασία, συμφιλίωση οικογενειακής και εργασιακής ζωής, υγιεινός τρόπος ζωής-διατροφή, άθληση)</p> <p>2.1.6 Οργάνωση εργασίας (χρόνος εργασίας, βάρδιες, νυχτερινή εργασία, μονότονη εργασία)</p> <p>2.1.7 Προστασία των νέων, εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση του περιεχομένου με Power point χρησιμοποιώντας αρκετά πρακτικά παραδείγματα για διευκόλυνση της κατανόησης των εννοιών - Προβολή ταινιών και φωτογραφιών από πραγματικούς χώρους εργασίας - Προβολή ταινιών (κινουμένων σχεδίων) με τον ήρωα Naro του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ΑΥΕ (EU-OSHA) ανάλογα με την συζητούμενη ενότητα (π.χ. χημικοί κίνδυνοι) - Παρουσίαση σε Η/Υ της μεθόδου εκπόνησης εκτίμησης κινδύνου μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου OIRA π.χ. για ένα σχολείο και για μια εταιρεία catering. - Ανάθεση ομαδικών εργασιών (projects) π.χ. εντοπισμός κινδύνων σε χώρο εργασίας - Επίσκεψη εμπειρογνώμονα /επαγγελματία της ΑΥΕ και συζήτηση με τους μαθητές.

	<p>εργαζομένων</p> <p>2.1.8 Κίνδυνοι από τον τεχνικό εξοπλισμό (μηχανήματα, συσκευές)</p> <p>2.1.9 Εργασίες σε ύψος (ικριώματα, φορητές κλίμακες)</p> <p>2.1.10 Κίνδυνοι από το ηλεκτρικό ρεύμα</p>	
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας σε μια επιχείρηση</p> <p>Ώρες Διδασκαλίας: 6 ώρες</p>		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να γνωρίζουν τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις του εργοδότη μιας επιχείρησης - Να γνωρίζουν τις λειτουργίες του Τεχνικού Ασφαλείας και του Γιατρού Εργασίας μέσα σε μια επιχείρηση ιδιαίτερα ως προς τους άλλους εργαζόμενους. - Να διακρίνουν την σημασία της εκπροσώπησης των εργαζομένων και της διαβούλευσης για τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας Εργασίας - Να γνωρίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις της νομοθεσίας για τους χώρους εργασίας - Να πραγματοποιούν μια απλή μελέτη εκτίμησης κινδύνου 	<p>3.1 Η αρχή της ευθύνης του εργοδότη, ποινικές και διοικητικές κυρώσεις</p> <p>3.2 Οι γενικές υποχρεώσεις των εργοδοτών – Μελέτη εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου και Παραδείγματα</p> <p>3.3 Οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα του τεχνικού ασφάλειας (ΤΑ) και του γιατρού εργασίας (ΓΕ)</p> <p>3.4 Το δικαίωμα της συμμετοχής των εργαζομένων (εκπρόσωποι εργαζομένων, δικαιώματα και υποχρεώσεις)</p> <p>3.5 Η υποχρέωση επίβλεψης της υγείας των εργαζομένων και προαγωγής της υγείας τους (διενέργεια ιατρικών εξετάσεων, δικαιώματα και υποχρεώσεις)</p> <p>3.6 Εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων – καλλιέργεια κουλτούρας πρόληψης.</p> <p>3.7 Ελάχιστες προδιαγραφές των χώρων εργασίας, σήμανση ασφάλειας και υγείας, πυροπροστασία, εργασία σε κλειστούς χώρους</p> <p>3.8 Μέσα ατομικής προστασίας (γενικά στοιχεία)</p> <p>3.9 Πρώτες βοήθειες</p> <p>3.10 Μελέτη Περίπτωσης (Case study): Ειδική διαδικτυακή εφαρμογή μελέτης εκτίμησης κινδύνου – διαδραστικό εργαλείο OiRA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση του περιεχομένου με Power point - Προβολή ταινιών και φωτογραφιών από πραγματικούς χώρους εργασίας - Προβολή ταινιών (κινουμένων σχεδίων) με τον ήρωα Naro του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ΑΥΕ (EU-OSHA) και συζήτηση ως προς το μήνυμα της ταινίας - Παιχνίδια ρόλων με βάση ρεαλιστικά σενάρια (π.χ. μαθητής-εργοδότης, μαθητής-ΤΑ, μαθητής-ΓΕ, μαθητής-εκπρόσωπος εργαζομένων και σενάριο εργατικού ατυχήματος στην επιχείρηση). - Παρουσίαση σε Η/Υ της μεθόδου εκπόνησης εκτίμησης κινδύνου μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου OiRA π.χ. για ένα σχολείο και για μια εταιρεία catering. - Ανάθεση ομαδικών εργασιών (projects) π.χ. α)οργάνωση συστήματος διαχείρισης ΑΥΕ σε μια επιχείρηση, β) εκπόνηση εκτίμησης κινδύνου για μια επιχείρηση, γ)οργάνωση μιας καμπάνιας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για

		<p>τους εργαζόμενους μιας επιχείρησης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επίσκεψη εμπειρογνώμονα /επαγγελματία της ΑΥΕ και συζήτηση με τους μαθητές.
<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο:: Ειδικά θέματα ασφάλειας και υγείας για τις επιμέρους Ομάδες Προσανατολισμού και Τομείς. Ώρες Διδασκαλίας: 4 ώρες</p>		
<p>Να είναι σε θέση οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να αναγνωρίζουν τους ειδικούς κινδύνους σε σχέση με την ειδικότητα τους. - Να προτείνουν ειδικά μέτρα πρόληψης για τους συγκεκριμένους κινδύνους. - Να εκπονούν μια ολοκληρωμένη μελέτη εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου. - Να διακρίνουν την αξία της ενημέρωσης και της πληροφόρησης όλων των εμπλεκομένων σε μια επιχείρηση για την εμπέδωση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας. 	<p>Ομάδα Τεχνολογικών Εφαρμογών - Τομέας Μηχανολογίας</p> <p>4.1 Κίνδυνοι από χρήση μηχανημάτων</p> <p>4.1.1 Προληπτική συντήρηση, επισκευές</p> <p>4.1.2 Ασφάλεια εργαλείων χειρός και φορητά εργαλεία (κοπτικά, ηλεκτροσυγκολλήσεων κλπ)</p> <p>4.1.3 Ασφάλεια μηχανών κατεργασίας μετάλλων</p> <p>4.1.4 Ασφάλεια ξυλουργικών μηχανημάτων</p> <p>4.1.5 Ασφάλεια μηχανών μηχανουργείων, πρεσών</p> <p>4.1.6 Ανυψωτικά μηχανήματα - Μηχανήματα έργων-Περονοφόρα οχήματα</p> <p>4.2 Ασφάλεια ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων</p> <p>4.3 Ασφάλεια βιομηχανικών αερίων</p> <p>4.4 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Τεχνολογικών Εφαρμογών - Τομέας Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού</p> <p>4.5 Ασφάλεια ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων</p> <p>4.6 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Τεχνολογικών Εφαρμογών - Τομέας Δομικών Έργων</p> <p>4.7 Τεχνικά έργα - Ημερολόγιο μέτρων ασφάλειας- Φάκελος και Σχέδιο ασφάλειας και υγείας - Εκ των προτέρων γνωστοποίηση</p> <p>4.8 Εκσκαφές- Κατεδαφίσεις- Διακίνηση υλικών-Διάδρομοι κυκλοφορίας</p> <p>4.9 Εργασίες σε ύψος-προστασία από πτώσεις-Ασφάλεια ικριωμάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσίαση του περιεχομένου με Power point χρησιμοποιώντας αρκετά πρακτικά παραδείγματα για διευκόλυνση της κατανόησης των εννοιών - Προβολή ταινιών και φωτογραφιών από πραγματικούς χώρους εργασίας - Προβολή ταινιών (κινουμένων σχεδίων) με τον ήρωα Naro του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ΑΥΕ (EU-OSHA) ανάλογα με την συζητούμενη ενότητα (π.χ. κίνδυνοι από μηχανήματα κοπής) - Παρουσίαση σε Η/Υ της μεθόδου εκπόνησης εκτίμησης κινδύνου μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου OIRA π.χ. για ένα ξυλουργείο. - Ανάθεση ομαδικών εργασιών (projects) π.χ. α)εκπόνηση εκτίμησης κινδύνου για μια επιχείρηση σχετική με την αντίστοιχη ειδικότητα, β)οργάνωση συστήματος διαχείρισης ΑΥΕ σε μια επιχείρηση, γ)οργάνωση καμπάνιας ενημέρωσης μέσα σε μια επιχείρηση - Επίσκεψη εμπειρογνώμονα

	<p>και φορητών κλιμάκων</p> <p>4.10 Εργασία σε κλειστούς χώρους</p> <p>4.11 Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων</p> <p>4.12 Σήμανση εργοταξίων</p> <p>4.13 Ανυψωτικά μηχανήματα - Μηχανήματα έργων-Περονοφόρα οχήματα</p> <p>4.14 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Τεχνολογικών Εφαρμογών - Τομέας Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων</p> <p>4.15 Πρόληψη τραυματισμών από αιχμηρά αντικείμενα –βιολογικοί κίνδυνοι</p> <p>4.16 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Γεωπονίας Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής - Τομέας Γεωπονίας Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής</p> <p>4.17 Γεωργικά μηχανήματα (χειρισμός, συντήρηση)</p> <p>4.18 Χώροι αποθήκευσης προϊόντων</p> <p>4.19 Εργασία σε θερμοκήπιο, σε ιχθυοκαλλιέργειες</p> <p>4.20 Ειδικοί χημικοί παράγοντες</p> <p>Ομάδα Ναυτιλιακών επαγγελματιών - Τομέας Μηχανικών</p> <p>4.21 Προληπτική συντήρηση, επισκευές</p> <p>4.22 Ασφάλεια εργαλείων χειρός και φορητά εργαλεία (κοπτικά, ηλεκτροσυγκολλήσεων κλπ)</p> <p>4.23 Ασφάλεια μηχανών</p> <p>4.24 Ασφάλεια ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων</p> <p>4.25 Ασφάλεια βιομηχανικών αερίων</p> <p>4.26 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Υγείας-Πρόνοιας και Αισθητικής Κομμωτικής - Τομέας Υγείας Πρόνοιας</p> <p>4.27 Πρόληψη τραυματισμών από αιχμηρά αντικείμενα –βιολογικοί κίνδυνοι</p> <p>4.28 Χειρωνακτική διακίνηση</p>	<p>/επαγγελματία της ΑΥΕ και συζήτηση με τους μαθητές.</p> <p>– Επίσκεψη των μαθητών σε επαγγελματικό χώρο συναφή με την ειδικότητα τους και παρουσίαση των κινδύνων και των μέτρων ασφάλειας</p>
--	--	---

	<p>φορτίων</p> <p>4.29 Πολύωρη εργασία σε κουραστικές στάσεις σώματος – Μυοσκελετικά προβλήματα</p> <p>4.30 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>4.31 Κίνδυνοι από ειδικούς χημικούς παράγοντες (π.χ. φάρμακα, απολυμαντικά)</p> <p>4.32 Κίνδυνοι από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (π.χ. τομογράφοι)</p> <p>4.33 Βία στην εργασία και εργασία σε βάρδιες</p> <p>Ομάδα Υγείας-Πρόνοιας και Αισθητικής Κομμωτικής - Τομέας Αισθητικής-Κομμωτικής</p> <p>4.34 Κίνδυνοι από ειδικούς χημικούς παράγοντες (π.χ. βαφές, διαλύτες)</p> <p>4.35 Πολύωρη εργασία σε κουραστικές στάσεις σώματος– Μυοσκελετικά προβλήματα</p> <p>4.36 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>Ομάδα Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Εφαρμογών-Τομέας εφαρμοσμένων τεχνών</p> <p>4.37 Κίνδυνοι από ειδικούς χημικούς παράγοντες (π.χ. χρώματα, διαλύτες)</p> <p>4.38 Ασφάλεια εργαλείων χειρός και φορητών εργαλείων (π.χ. κοπτικά)</p> <p>4.39 Πολύωρη εργασία σε κουραστικές στάσεις σώματος– Μυοσκελετικά προβλήματα</p> <p>4.40 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας</p> <p>4.41 Ασφάλεια βιομηχανικών αερίων</p> <p>Ομάδα Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Εφαρμογών-Τομέας βιομηχανικού σχεδιασμού</p> <p>4.42 Πολύωρη εργασία σε κουραστικές στάσεις σώματος– Μυοσκελετικά προβλήματα</p> <p>4.43 Ασφάλεια εργαλείων ηλεκτρικών, χειρός και φορητών εργαλείων (π.χ.κοπτικά)</p>	
--	--	--

	4.44 Ασφάλεια ειδικών μηχανημάτων (πχ. επεξεργασίας υφασμάτων και ξύλο, μεταποίησης ενδυμάτων και επίπλου κτλ) 4.45 Ειδικά μέσα ατομικής προστασίας	
--	--	--

Ειδικά για την Ομάδα Προσανατολισμού Γεωπονίας, Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής

Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ:

Να φέρει τους μαθητές σε επαφή με τη φυσιολογία και το περιεχόμενο του τομέα Γεωπονίας-Τροφίμων και Περιβάλλοντος ώστε να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά, τις επαγγελματικές δυνατότητες και τις προοπτικές που προσφέρει στον Ελλαδικό χώρο στο πλαίσιο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΩΡΕΣ
<p>Να γνωρίσει την αναγκαιότητα του τομέα μέσω των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <p>Να διακρίνει τα προϊόντα με τη μεγαλύτερη οικονομική σημασία για τη χώρα μας.</p>	<p>Διάφρωση του τομέα Παραγόμενα προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης. Μεταποιημένα προϊόντα, εμπορία και διάθεση.</p> <p>Προϊόντα βιολογικής γεωργίας-Αγροτουρισμός. Αρχιτεκτονική τοπίου-κτηποτεχνία.</p> <p>Οικονομικά στοιχεία (είδη προϊόντων και υπηρεσιών, παραγόμενες ποσότητες, εισαγωγές και εξαγωγές, προοπτικές στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης των αγορών).</p>	<p>Διάλεξη, συζήτηση</p> <p>Slides</p> <p>Επιδιασκόπιο</p> <p>Φωτογραφίες</p> <p>Αναζήτηση στοιχείων για την Ελληνική Αγροτική παραγωγή και την Ελληνική Βιομηχανία</p> <p>Τροφίμων, από υπηρεσίες (πχ Υπουργείο Γεωργίας, ΕΟΤ), το Internet κ.λ.π.</p>	<p>-Ομαδικές εργασίες για τη συλλογή των στοιχείων</p>	5
<p>Να γνωρίσουν τους χώρους εργασίας.</p> <p>Να αναγνωρίσουν τα διάφορα επαγγέλματα και εξειδικεύσεις που εμπλέκονται στο χώρο της Γεωπονίας-Τροφίμων και Περιβάλλοντος.</p>	<p>Περιγραφή των διαφόρων επαγγεμάτων σχετικά :</p> <p>-με την παραγωγή, επεξεργασία-μεταποίηση, εμπορία αγροτικών προϊόντων.</p> <p>-με τη μελέτη και υλοποίηση έργων αρχιτεκτονικής τοπίου-κτηποτεχνίας.</p> <p>-με τη βιολογική γεωργία και τον αγροτουρισμό.</p>	<p>-Διάλεξη, συζήτηση</p> <p>-Επιδιασκόπιο</p> <p>-Slides</p> <p>-Διαλέξεις από ειδικούς διαφόρων επαγγεμάτων του τομέα.</p> <p>-Επισκέψεις σε επιχειρήσεις του τομέα.</p>	<p>-Ανάθεση σε ομάδες μαθητών εργασιών που θα αφορούν τα χαρακτηριστικά των διαφόρων κατηγοριών επαγγεμάτων.</p>	8

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΩΡΕΣ
<p>Να αναγνωρίζει τις απαιτήσεις των επαγγελματιών του τομέα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Εκπαιδευτικές και άλλες απαιτήσεις (εμπειρία, άδειες, εξετάσεις, ιδιαίτερες ικανότητες, συνεχή κατάρτιση). -Συνθήκες εργασίας. -Ιδιαίτερες στην άσκηση του επαγγέλματος. -Μέγεθος εξειδίκευσης. -Νομοθετικό πλαίσιο. -Αναγκαία κεφάλαια – εκσυγχρονισμός. 	<ul style="list-style-type: none"> -Διάλεξη, συζήτηση -Slides -Φωτογραφίες -Επισκέψεις σε επιχειρήσεις του τομέα με προετοιμασμένο ερωτηματολόγιο. -Συνέντευξη με προετοιμασμένο ερωτηματολόγιο, από απασχολούμενο σε σχετικό με τον τομέα επαγγελματικό χώρο. 	<p>Συζήτηση επί των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου</p>	8
<p>Να αναγνωρίζει τις δυνατότητες και τις προοπτικές των επαγγελματιών του τομέα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Απασχόληση (δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς- προσωπική επιχείρηση). -Σχέσεις εργασίας -Ανταγωνισμός. -Επίδραση της Τεχνολογικής και Οικονομικής ανάπτυξης στην εξέλιξη του τομέα. -Επιχορηγήσεις-προγράμματα που ενισχύουν τις δραστηριότητες του τομέα. 	<ul style="list-style-type: none"> -Διάλεξη, συζήτηση -Slides -Φωτογραφίες -Διαλέξεις από ειδικούς. -Αναζήτηση πηγών πληροφόρησης (πχ internet). 	<p>Επιλογή επαγγελματιών κατά προτίμηση και αιτιολόγησή τους.</p>	4

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΩΡΕΣ
Να εκτιμά την ανάγκη για τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στον χώρο εργασίας.	<ul style="list-style-type: none"> -Ανάγκη τήρησης κανόνων ασφαλείας και υγιεινής στους χώρους εργασίας. -Σωστή χειρισμός γεωργικών μηχανημάτων και λουπών συσκευιών-εργαλείων. -Σωστή εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων και προσθέτων ουσιών. Μέτρα προφύλαξης και αντιμετώπισης. -Ανάγκη τήρησης κανόνων προστασίας περιβάλλοντος. -Ανάγκη ατομικής υγιεινής και ορθού χειρισμού προϊόντων προς κατανάλωση. 	<ul style="list-style-type: none"> -Διάλεξη, συζήτηση -Slides -Φωτογραφίες -Προβολή video -Επίδειξη ετικετών συσκευασιών διαφόρων γεωργικών φαρμάκων. -Επίδειξη χειρισμού συσκευιών, εργαλείων και οργάνων. 	<ul style="list-style-type: none"> -Αναγνώριση σειράς επικινδυνότητας διαφόρων γεωργικών φαρμάκων. 	5

Γενικό Σύνολο Ωρών: 30

6. Διδακτική Μεθοδολογία

Το μάθημα «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Εργασιακό περιβάλλον, Ασφάλεια και Υγιεινή», είναι μάθημα που προσφέρεται για ουσιαστικό διάλογο (όχι επιμέρους μονολόγους), για διερευνητική και ανακαλυπτική μάθηση.

Τα θέματα πρέπει να προσεγγίζονται με συμμετοχικές και βιωματικές μεθοδολογίες που προωθούν την ανακαλυπτική μάθηση και καλλιεργούν ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις, όπως αυτές που αναφέρονται στους στόχους και στις δραστηριότητες του Α.Π.Σ.

Ειδικότερα, οι μέθοδοι και οι τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο εν λόγω μάθημα είναι οι εξής:

α) Η μαθητοκεντρική εξατομικευμένη και διαφοροποιημένη διδασκαλία με στόχο την ενεργοποίηση και συμμετοχή του μαθητή, ώστε ο μαθητής να μάθει να μαθαίνει,

β) Η διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση, με στόχο τη συνολική αντίληψη του αντικειμένου και της πραγματικότητας,

γ) Η μελέτη πηγών με στόχο την ενεργοποίηση του μαθητή και την ιστορική και συγκριτική προσέγγιση της γνώσης,

δ) Η οργάνωση επισκέψεων σε χώρους εργασίας για να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με τον κόσμο των επιχειρήσεων, ώστε να ενημερωθούν και να κατανοήσουν την οργάνωση και τη λειτουργία τους.

ε) Η πρόσκληση στο σχολείο ειδικών (στελεχών επιχειρήσεων, επιστημόνων, επιχειρηματιών κτλ.) για ενημέρωση, ώστε να διευκολυνθεί το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία,

στ) Η μελέτη περίπτωσης. Οι μαθητές αναλαμβάνουν να μελετήσουν προβλήματα της πραγματικής ζωής και να παρουσιάσουν προτάσεις και λύσεις γι' αυτά.

ζ) Η εκπόνηση συνθετικών εργασιών (project). Οι ομάδες συγκροτούνται από δύο ή περισσότερα μέλη (ο αριθμός των μελών εξαρτάται από το είδος εργασίας) και είναι σκόπιμο να έχουν μεικτή σύνθεση από άποψη γνώσεων, φύλου κτλ. Στις εργασίες αυτές, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να συνεργασθούν και να αναζητήσουν πληροφορίες από διάφορες πηγές, να συζητήσουν και να προτείνουν λύσεις, και εν τέλει να συνθέσουν την εργασία τους και να την παρουσιάσουν στην τάξη ή στο σχολείο,

η) Η χρήση των παραδοσιακών μεθόδων διδασκαλίας (αφήγηση, ερωτήσεις - απαντήσεις, διάλογος, χρήση σχολικού εγχειριδίου και βοηθημάτων, εργασίες μαθητών κτλ.).

Ειδικότερα:

- Η διάλεξη. Η διάλεξη χρησιμοποιείται συνήθως όταν το αντικείμενο διδασκαλίας περιέχει πολλές

πληροφορίες και όταν ο αριθμός των μαθητών στην τάξη είναι μεγάλος. Η διάλεξη θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: την εισαγωγή, το κυρίως θέμα και το συμπέρασμα.

- Οι ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις αυξάνουν τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων. Χρησιμοποιούνται συνήθως για να ελεγχθεί η κατανόηση, να παρακινηθεί η κριτική σκέψη και η δημιουργικότητα, να συναχθούν συμπεράσματα, να βελτιωθεί η ικανότητα επίλυσης προβλημάτων ή να ενεργοποιηθεί η ερευνητική δραστηριότητα. Μπορεί να είναι ανοιχτού ή κλειστού τύπου, ανάλογα με το στόχο και το περιεχόμενο της διδασκαλίας.

- Ο διάλογος. Επισημαίνεται ότι διάλογος δεν είναι οποιαδήποτε συζήτηση, αλλά απαιτεί μια δομημένη διαδικασία εστιασμένη στους στόχους του αντικειμένου διδασκαλίας, γι' αυτό και χρειάζεται προετοιμασία εκ μέρους του καθηγητή. Ο διάλογος γίνεται με βάση τον ορθό λόγο και με επιχειρήματα, τόσο για την υπεράσπιση μιας άποψης ή πράξης, όσο και ως μέσο επίλυσης των διαφορών και των συγκρούσεων. Και βέβαια ενώ οι επιμέρους μονόλογοι είναι εύκολοι, ο διάλογος είναι δύσκολος γιατί απαιτεί κανόνες,

θ) Η διαφοροποιημένη διδασκαλία, κατά την οποία δίνεται έμφαση:

- στην αξιοποίηση των προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών των μαθητών,

- στην καλλιέργεια κινήτρων για ενεργοποίηση της συμμετοχής,

- στην καλλιέργεια κλίματος αναγνώρισης και αποδοχής,

- στην καλλιέργεια επικοινωνίας και κοινωνικών αλληλεπιδράσεων,

- στη συμμετοχή των μαθητών στη διαχείριση της μάθησής τους.

- στη διαμόρφωση ελκυστικών περιβαλλόντων μάθησης και τη σύνδεση τους με τα περιβάλλοντα ζωής.

ι) η συμμετοχή σε σχολικά δίκτυα αλλά και η δημιουργία σχολικού δικτύου με θέματα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά. Επισημαίνεται ότι οι παραπάνω προσεγγίσεις δεν είναι περιοριστικές. Κάθε εκπαιδευτικός, σε κάθε διδακτική ώρα, μπορεί να εφαρμόσει όποιες μεθόδους και τεχνικές κρίνει προσφορότερες, αρκεί να αφήσει τη φαντασία του ελεύθερη, έχοντας ως οδηγό τους στόχους του μαθήματος και την πρόοδο των μαθητών.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 5 Νοεμβρίου 2015

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ****Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β΄	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ΄	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ΄	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α΄	225 €	Δ΄	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Β΄	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ΄	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30

* 0 2 0 2 4 4 6 1 3 1 1 1 5 0 0 2 0 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004